

59

**DECYZJA NR 25
PREZESA URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO**

z dnia 16 czerwca 2010 r.

**w sprawie ustanowienia „Szczególnej formy egzaminu z języka angielskiego stosownej
w odniesieniu do kontrolerów i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego”**

Na podstawie art. 21 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r. Nr 100, poz. 696, z późn. zm.¹⁾) w związku z § 27 ust. 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie egzaminów państwowych na licencje lub uprawnienia lotnicze (Dz. U. z 2003 r. Nr 168, poz. 1637) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się „Szczególną formę egzaminu z języka angielskiego stosowaną w odniesieniu do

kontrolerów i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego – Procedura ELPAC”, stanowiącą załącznik do niniejszej decyzji.

§ 2.

Przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyraża zgodę na zastosowanie szczególnej formy egzaminu, o której mowa w § 1, z uwagi na uzasadnioną potrzebę oceny wiedzy kontrolerów i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego.

§ 3.

Decyzja wchodzi w życie z dniem podpisania, z wyjątkiem § 5 ust.1, 9 i 10 Załącznika do decyzji, które stosuje się od dnia 5 marca 2011 r.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1008, Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1829, z 2007 r. Nr 50, poz. 331 i Nr 82, poz. 558, z 2008 r. Nr 97, poz. 625, Nr 144, poz. 901, Nr 177, poz. 1095, Nr 180, poz. 1113 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 42, poz. 340 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
Grzegorz Kruszyński

Załącznik do decyzji nr 25
Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego
z dnia 16 czerwca 2010 r.

Szczególna forma egzaminu z języka angielskiego stosowana w odniesieniu do kontrolerów i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego – Procedura ELPAC

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1. 1. Procedura ELPAC określa:

- 1) ogólne zasady prowadzenia egzaminów z języka angielskiego dla kontrolerów ruchu lotniczego i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego, zgodnie z wymogami ICAO na podstawie testu ELPAC i ELPACst;
  - 2) wymagania w zakresie kwalifikacji, wiedzy i szkolenia egzaminatorów testu ELPAC i ELPACst;
  - 3) zadania administratora krajowego i administratorów lokalnych ELPAC;
  - 4) elementy składowe egzaminu i sposób jego oceny;
  - 5) tryb i sposób prowadzenia egzaminu;
  - 6) zapoznanie z wynikami egzaminu;
  - 7) odwołanie od wyników egzaminu;
  - 8) szczegółowe wymagania w zakresie dokumentowania egzaminu.
2. Ilekroć w Procedurze ELPAC jest mowa o:
- 1) Prezesie – należy przez to rozumieć Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego;
  - 2) Urzędzie – należy przez to rozumieć Urząd Lotnictwa Cywilnego;
  - 3) ICAO – należy przez to rozumieć Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego;
  - 4) EUROCONTROL – należy przez to rozumieć Europejską Organizację Bezpieczeństwa Żeglugi Powietrznej;
  - 5) rozporządzeniu – należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 lipca 2003 r. w sprawie egzaminów państwowych na licencje lub uprawnienia lotnicze (Dz. U. Nr 168, poz. 1637);
  - 6) teście ELPAC (ang. *English Language Proficiency for Aeronautical Communication*) – należy przez to rozumieć test opracowany przez EUROCONTROL na potrzeby egzaminowania kontrolerów ruchu lotniczego w zakresie języka angielskiego, spełniający wymogi językowe ICAO i Komisji Europejskiej;
  - 7) teście ELPACst – należy przez to rozumieć test opracowany przez EUROCONTROL na potrzeby egzaminowania praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego w zakresie języka angielskiego, spełniający wymogi językowe ICAO i Komisji Europejskiej;
  - 8) egzaminie – należy przez to rozumieć egzamin państwowy na podstawie testu ELPAC lub ELPACst w celu uzyskania przez kontrolerów ruchu lotniczego lub praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego uprawnienia językowego potwierdzonego odpowiednim wpisem w licencji;
  - 9) egzaminatorze – należy przez to rozumieć egzaminatora, który odbył odpowiednie szkolenie w EUROCONTROL, uzyskał rekomendację oraz otrzymał upoważnienie Prezesa do prowadzenia egzaminu według Procedury ELPAC;
  - 10) Załączniku 1 ICAO – należy przez to rozumieć Załącznik 1 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym – Licencjonowanie personelu;
  - 11) uprawnieniu językowym – należy przez to rozumieć uprawnienie uzupełniające w zakresie języka angielskiego wpisywane do licencji i stanowiące jej część, o którym mowa w Załączniku 1 ICAO;
  - 12) ośrodku egzaminacyjnym Urzędu – należy przez to rozumieć ośrodek działający w ramach Urzędu Lotnictwa Cywilnego prowadzący egzaminy państwowe na licencje lub uprawnienia lotnicze;
  - 13) pytaniach SAQ (ang. *short answer questions*) – należy przez to rozumieć pytania w części 1 egzaminu wymagające udzielenia krótkiej odpowiedzi przy pomocy klawiatury komputera;
  - 14) pytaniach MCQ (ang. *multiple choice questions*) – należy przez to rozumieć pytania wielokrotnego wyboru w części 1 egzaminu wymagające zakreślenia właściwej odpowiedzi spośród podanych możliwości;
  - 15) odwołaniu – należy przez to rozumieć odwołanie od wyników egzaminu, którego złożenie powoduje uruchomienie procedury odwoławczej;
  - 16) upoważnieniu – należy przez to rozumieć dokument potwierdzający prawo przeprowadzania egzaminów państwowych wydawany egzaminatorowi przez Prezesa;
  - 17) kandydacie – należy przez to rozumieć praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego

- lub kontrolera ruchu lotniczego, ubiegających się o uzyskanie uprawnienia językowego potwierzonego odpowiednim wpisem w licencji;
- 18) skali klasyfikacji – należy przez to rozumieć skalę klasyfikacji biegłości językowej zgodnie z wymogami ICAO, zawartą w Załączniku 1 ICAO, Załącznik A;
  - 19) certyfikacie biegłości językowej – należy przez to rozumieć certyfikat poświadczający odbycie egzaminu, generowany przez oprogramowanie testu ELPAC na serwerze EUROCONTROL;
  - 20) wniosku ELPAC – należy przez to rozumieć wniosek o wpisanie do licencji członka personelu lotniczego uprawnienia językowego, którego wzór znajduje się w pkt PEL / DZ-6.01.02a. podręcznika licencjonowania personelu lotniczego (PEL), o którym mowa w § 18 ust. 8 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 września 2003 r. w sprawie licencjonowania personelu lotniczego (Dz. U. Nr 165, poz. 1603, z późn. zm.);
  - 21) lokalnym rejestrze certyfikatów – należy przez to rozumieć rejestr certyfikatów wydanych w miejscach wyznaczonych przez Prezesa, w których prowadzi się egzaminy językowe, prowadzony przez administratora lokalnego zgodnie z załącznikiem nr 1 do Procedury ELPAC;
  - 22) centralnym rejestrze certyfikatów – należy przez to rozumieć rejestr certyfikatów wydanych w miejscach wyznaczonych przez Prezesa, w których prowadzi się egzaminy językowe oraz w ośrodku egzaminacyjnym Urzędu, prowadzony przez administratora krajowego zgodnie z załącznikiem nr 2 do Procedury ELPAC.

Rozdział 2

Ogólne zasady prowadzenia egzaminów z języka angielskiego dla kontrolerów ruchu lotniczego i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego

- § 2. 1. Biegłość w postugiwaniu się językiem angielskim przez kontrolerów ruchu lotniczego jest poświadczana zdaniem testu dla kontrolerów ruchu lotniczego, na podstawie Załącznika 1 ICAO – „Wymagania dotyczące poziomów znajomości języków stosowanych w łączności radiotelefonicznej”.
2. Test ELPAC jest podstawowym testem z języka angielskiego do oceny biegłości językowej kontrolerów ruchu lotniczego, o randze egzaminu państwowego, w celu uzyskania

- uprawnienia językowego wpisywanego do licencji kontrolera ruchu lotniczego.
3. Test ELPACst jest podstawowym testem z języka angielskiego do oceny biegłości językowej praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego, o randze egzaminu państwowego, w celu uzyskania uprawnienia językowego wpisywanego do licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego.
4. Biegłość językowa kontrolerów i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego ustalana jest według skali klasyfikacji zgodnie z Załącznikiem 1 ICAO.

§ 3. Egzaminy na podstawie testów ELPAC i ELPACst przeprowadza się w ośrodku egzaminacyjnym Urzędu i w miejscach wyznaczonych przez Prezesa, w zależności od potrzeb i dostępności egzaminatorów testu ELPAC.

- § 4. 1. W wyniku egzaminu przeprowadzonego na podstawie testu ELPAC kontroler ruchu lotniczego może uzyskać poziom 4 lub 5 biegłości językowej ICAO.
2. W wyniku egzaminu przeprowadzonego na podstawie testu ELPACst praktykant-kontroler ruchu lotniczego może uzyskać poziom 4 biegłości językowej ICAO.
3. Uzyskany w wyniku egzaminu poziom 4 ICAO (operacyjny) jest progowym poziomem znajomości języka angielskiego uznawanym za pozytywny i uprawniającym do uzyskania wpisu w licencji.
4. Kandydat, który zda egzamin, uzyskując poziom 4 lub 5 ICAO, otrzymuje wpis do licencji następującej treści:

<i>Meets language proficiency requirement in accordance with para 1.2.9.4 of ICAO Annex 1 in:</i> English valid until [DATE]	<i>Spełnia wymóg biegłości językowej zgodnie z pkt 1.2.9.4 Załącznika 1 ICAO:</i> Język angielski ważny do [DATA]
---	--

5. Przyznanie uprawnienia do postugiwania się językiem angielskim odbywa się w drodze decyzji administracyjnej.

§ 5. 1. Kandydat, który nie zda egzaminu, otrzymuje wpis do licencji następującej treści:

<i>Does not meet language proficiency requirement in accordance with para 1.2.9.4 of ICAO Annex 1 for English</i>	<i>Nie spełnia wymogu biegłości językowej zgodnie z pkt 1.2.9.4 Załącznika 1 ICAO dla języka angielskiego</i>
---	---

2. Z uwagi na ilość dostępnych wersji testu, przedział czasu pomiędzy kolejnymi podejściami do egzaminu, w przypadku uzyskiwania uprawnienia językowego po raz pierwszy lub poza okresem jego ważności wpisanym do licencji, wynosi nie mniej niż 3 miesiące.
3. Okres czasu, o którym mowa w ust. 1, może ulec skróceniu w ramach procedury odwoławczej, o której mowa w Rozdziale 9.
4. W przypadkach opisanych w ust. 3, po wystąpieniu uzasadnionych okoliczności, na wniosek kandydata, administrator krajowy może podjąć decyzję o skróceniu 3-miesięcznego okresu oczekiwania.
5. Kandydatowi przedłużającemu uprawnienie językowe, w okresie jego ważności, umożliwia się dwukrotne podejście do egzaminu w terminie nie wcześniejszym niż 6 miesięcy przed datą wygaśnięcia tego uprawnienia.
6. Kandydat, o którym mowa w ust. 5, nie musi zachowywać trzymiesięcznego okresu przerwy pomiędzy kolejnymi podejściami; wyklucza się jednak możliwość wielokrotnego podejścia do egzaminu w tej samej sesji.
7. Negatywne wyniki podejść do egzaminu prowadzonego w celu przedłużenia uprawnienia językowego w okresie jego ważności nie są wpisywane do licencji.
8. Administrator krajowy lub lokalny, w zależności od miejsca przeprowadzenia egzaminu, informuje przelożonego kandydata o negatywnym wyniku przeprowadzonego egzaminu.
9. W przypadku niezaliczenia egzaminu w terminie ważności uprawnienia, wpisu do licencji, o którym mowa w § 5 ust. 1, dokonuje się na podstawie ostatniej decyzji odmownej wydania uprawnienia do postugiwania się językiem angielskim.
10. Nieprzystąpienie do egzaminu w okresie ważności uprawnienia językowego skutkuje wpisem do licencji, o którym mowa w § 5 ust. 1.

Rozdział 3

Wymagania w zakresie kwalifikacji, wiedzy i szkolenia egzaminatorów testu ELPAC i ELPACst

- § 6. W celu prawidłowej oceny biegłości językowej kontrolerów i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z wymogami ICAO oraz w celu zapewnienia sprawnej realizacji testu ELPAC lub ELPACst, egzamin prowadzony jest przez egzaminatorów spełniających funkcje:
  - 1) administrator testu (ang. *test administrator*) – odpowiada za obsługę testu;
  - 2) egzaminatorzy prowadzący, odpowiadający za realizację części 2 egzaminu, o której mowa w § 16:
    - a) ekspert w dziedzinie języka angielskiego (ang. *English Language Expert*),
    - b) ekspert w dziedzinie kontroli ruchu lotniczego (ang. *Air Traffic Control Expert*);
  - 3) egzaminator sprawdzający (ang. *marker*) – który odpowiada za sprawdzenie części 1 egzaminu, o której mowa w § 14, z wykorzystaniem klucza odpowiedzi dostępnego na serwerze. Egzaminator sprawdzający posiada dostęp tylko do testów, które ma sprawdzić.
- § 7. W ramach realizacji testu ELPAC lub ELPACst jeden egzaminator może sprawować więcej niż jedną spośród funkcji, o których mowa w § 6, po odbyciu przeszkolenia na warsztacie akredytacyjnym organizowanym przez EUROCONTROL – stosownie do pełnionych funkcji.
- § 8. Kandydaci na egzaminatorów powinni spełniać wymogi ICAO zawarte w dokumencie *Circular 318 ICAO – Language Testing Criteria for Global Harmonisation* oraz zalecenia EUROCONTROL w zakresie realizacji testu ELPAC, w tym w szczególności w przypadku:
  - 1) administratora testu:
    - a) niezbędna jest dobra znajomość języka angielskiego,
    - b) wskazane jest posiadanie doświadczenia operacyjnego i językowego;
  - 2) egzaminatorów prowadzących:
    - a) posiadanie przez eksperta w dziedzinie kontroli ruchu lotniczego:
      - doświadczenia operacyjnego w pracy na stanowisku kontrolera ruchu lotniczego, pilota lub operatora stacji lotniczej,
      - bardzo dobrej znajomości języka angielskiego,
    - b) posiadanie przez eksperta w dziedzinie języka angielskiego:
      - biegłej znajomości języka angielskiego,
      - znajomości frazeologii lotniczej oraz *Aviation English*;
  - 3) egzaminatora sprawdzającego konieczne są kwalifikacje odpowiednie dla któregośkolwiek z egzaminatorów prowadzących.
- § 9. 1. Egzaminatorzy prowadzą egzamin na podstawie upoważnienia, o którym mowa w § 7 rozporządzenia.
  2. W celu uzyskania upoważnienia, warsztat akredytacyjny, o którym mowa w § 7, musi zakończyć się wydaniem kandydatom na

egzaminatora pozytywnej rekomendacji EUROCONTROL.

§ 10. Egzaminatorzy przechodzą co najmniej raz w roku szkolenia doskonalące organizowane przez EUROCONTROL.

Rozdział 4

Zadania administratora ELPAC lub ELPACst

§ 11. 1. W celu koordynowania działań związanych z organizacją i realizacją testu ELPAC lub ELPACst oraz w celu zapewnienia nadzoru nad jego przebiegiem, Prezes wyznacza administratora krajowego testu ELPAC.

2. Administrator krajowy w szczególności:

- 1) stanowi punkt kontaktowy z EUROCONTROL w sprawach mających związek z testem ELPAC lub ELPACst;
- 2) posiada dostęp do informacji znajdujących się w narodowej bazie danych;
- 3) odpowiada za wprowadzanie i aktualizację danych na temat kandydatów;
- 4) odpowiada za zapewnienie odpowiednich warunków egzaminowania dla wszystkich kandydatów;
- 5) koordynuje realizację egzaminów;
- 6) odpowiada za opracowanie rocznego planu sesji egzaminacyjnych;
- 7) zapewnia spełnienie minimalnych wymogów technicznych w części 1 i 2 egzaminu;
- 8) wyznacza lokalnych administratorów;
- 9) wyznacza egzaminatorów testu ELPAC lub ELPACst do prowadzenia egzaminów w ośrodku egzaminacyjnym Urzędu i w miejscach wyznaczonych przez Prezesa;
- 10) ma prawo usuwania informacji znajdujących się na serwerze, w przypadku błędnego wprowadzenia danych przez administratora lokalnego;
- 11) zapewnia poufność danych uzyskanych w trakcie procesu egzaminowania;
- 12) określa termin i miejsce egzaminu poszczególnych kandydatów;
- 13) informuje kandydatów o miejscu i terminie egzaminu;
- 14) rozpatruje zasadność odwołań i określa sposoby ich załatwienia;
- 15) po przeprowadzonej sesji, przekazuje do Rejestru Personelu Lotniczego komplet dokumentów wytworzonych w procesie egzaminowania kandydata, w celu umieszczenia ich w teczce osobowej członka personelu lotniczego;
- 16) prowadzi centralny rejestr certyfikatów;

17) opracowuje roczny raport ze swojej działalności i przesyła go do EUROCONTROL;

18) w procesie egzaminowania w ośrodku egzaminacyjnym Urzędu:

- a) ustala maksymalną przepustowość ośrodka do egzaminowania kandydatów,
- b) przyjmuje od kandydatów wypełnione wnioski ELPAC na co najmniej 7 dni przed terminem egzaminu,
- c) analizuje możliwość ośrodka do przeprowadzenia sesji egzaminacyjnej pod kątem:
  - dostępności egzaminatorów testu ELPAC lub ELPACst,
  - sprawności stanowisk do egzaminowania,
  - możliwości i terminów opracowania wyników końcowych w celu poinformowania o nich kandydatów,
  - sposobu informowania kandydatów o wynikach egzaminu,
- d) nadzoruje przebieg sesji egzaminacyjnej w ośrodku,
- e) kieruje pracą osób zaangażowanych w przygotowanie oraz przebieg sesji egzaminacyjnej,
- f) odpowiada za właściwe przygotowanie dokumentacji z przeprowadzonej sesji egzaminacyjnej,
- g) odpowiada za rzetelne i terminowe zbieranie dowodów w sprawach odwołań od wyników egzaminu,
- h) wydaje certyfikaty biegłości językowej.

§ 12. 1. W miejscach wyznaczonych przez Prezesa, w których prowadzone są egzaminy na podstawie testu ELPAC lub ELPACst, spośród egzaminatorów tego testu administrator krajowy wyznacza administratora lokalnego.

2. Administrator lokalny wykonuje swoje zadania za zgodą i wiedzą administratora krajowego oraz współpracuje z administratorem krajowym w celu zapewnienia jak najlepszej organizacji i realizacji egzaminów.
3. Administrator lokalny w szczególności:
  - 1) posiada dostęp do bazy danych kandydatów egzaminowanych w miejscu prowadzenia egzaminów;
  - 2) ustala maksymalną przepustowość do egzaminowania kandydatów w miejscu wyznaczonym przez Prezesa;
  - 3) ustala z administratorem krajowym terminy egzaminów dla praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego po ukończeniu szkolenia wstępnego;

- 4) współpracuje z administratorem krajowym w kwestiach związanych z koniecznością przeprowadzenia dodatkowych sesji egzaminacyjnych;
- 5) na podstawie informacji uzyskanych od administratora krajowego powiadamia drogą elektroniczną osoby posiadające uprawnienie językowe na poziomie co najmniej 4 ICAO o konieczności przedłużenia uprawnienia, na co najmniej 105 dni przed jego wygaśnięciem;
- 6) przyjmuje od kandydatów wypełnione wnioski ELPAC na co najmniej 7 dni przed terminem egzaminu oraz analizuje możliwości do przeprowadzenia sesji egzaminacyjnej pod kątem:
  - a) dostępności egzaminatorów,
  - b) sprawności stanowisk do egzaminowania,
  - c) możliwości i terminów opracowania wyników końcowych w celu poinformowania o nich kandydatów,
  - d) sposobu informowania kandydatów o wynikach egzaminu,
- 7) informuje administratora krajowego na co najmniej 5 dni przed terminem egzaminu o ilości wolnych miejsc w sesji egzaminacyjnej;
- 8) nadzoruje przebieg sesji egzaminacyjnej w miejscu prowadzenia egzaminu;
- 9) kieruje pracą wszystkich osób zaangażowanych w przygotowanie oraz przebieg sesji egzaminacyjnej;
- 10) odpowiada za:
  - a) właściwe przygotowanie dokumentacji z przeprowadzonej sesji egzaminacyjnej,
  - b) terminowe przekazywanie dokumentacji o wynikach egzaminu do administratora krajowego,
  - c) rzetelne zbieranie dowodów w sprawach odwołań od wyników egzaminu i ich terminowe przesyłanie do administratora krajowego,
- 11) zapewnia poufność danych uzyskanych w trakcie procesu egzaminowania;
- 12) zbiera i przesyła do administratora krajowego uwagi i wnioski z działalności w zakresie egzaminowania mające na celu ciągle udoskonalanie tego procesu.

Rozdział 5

Elementy składowe egzaminu oraz sposób jego oceny

§ 13. Egzamin składa się z dwóch części:

- 1) część 1 – rozumienie ze słuchu (ang. *Listening comprehension*);

- 2) część 2 – interakcja słowna (ang. *Oral interaction*).

§ 14. 1. Część 1 egzaminu ma formę testu internetowego z wykorzystaniem klawiatury i ma na celu sprawdzenie rozumienia korespondencji w relacji pilot/kontroler oraz kontroler/kontroler w sytuacjach rutynowych i nadzwyczajnych i trwa około 40-45 minut.

2. Nagrania wykorzystywane w części 1 egzaminu są oparte na oryginalnych nagraniach korespondencji w relacji pilot/kontroler i kontroler/kontroler w sytuacjach rutynowych i nadzwyczajnych.

3. Część 1 egzaminu składa się z sześciu zadań:

- 1) **zadanie nr 1 (pytania SAQ)** – polega na sprawdzeniu umiejętności rozpoznawania poprzez wpisanie odpowiedzi w formie liczbowej lub krótkiego słowa; poszczególne pytania prezentowane są na jednym ekranie;

- 2) **zadanie nr 2 (pytania MCQ)** – polega na sprawdzeniu umiejętności uważnego słuchania dla jak największej dokładności powtórzeń; składa się z tabeli z pytaniami wielokrotnego wyboru, gdzie jedna lub dwie odpowiedzi (spośród trzech) są poprawne;

- 3) **zadanie nr 3 (pytania SAQ)** – polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia dwóch zapisów łączności pomiędzy kontrolerem a jednym lub dwoma pilotami oraz jednego zapisu łączności pomiędzy dwoma kontrolerami w sytuacjach nadzwyczajnych i nie rutynowych;

- 4) **zadanie nr 4 (uzupełnienie tabeli)** – polega na sprawdzeniu umiejętności słuchania dla wychycenia konkretnej informacji poprzez wpisanie odpowiedniego poziomu lotu do tabeli, z czego nie wszystkie pola wymagają udzielenia odpowiedzi; brak informacji o ilości wymaganych do udzielenia odpowiedzi; poszczególne pytania prezentowane są na jednym ekranie;

- 5) **zadanie nr 5 (pytania SAQ)** – polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia łączności radiowej na podstawie trzech nagrań pomiędzy kontrolerami i/lub pilotami w sytuacjach nadzwyczajnych i nie rutynowych; zadanie to stanowi element o większym stopniu zaawansowania niż transmisje nagrane na potrzeby zadania nr 3; w jego trakcie odtwarzane są cztery pliki audio, w tym jeden stanowi pytanie przykładowe, a trzy pozostałe wymagające odpowiedzi zawierają pięć pytań i są zobrazowane na ekranie oddzielnie;

- 6) **zadanie nr 6 (pytania SAQ)** – polega na sprawdzeniu umiejętności rozumienia łączności radiowej pomiędzy pilotami i kontrolerami w sytuacjach nadzwyczajnych. Zadanie to stanowi element o większym stopniu zaawansowania niż transmisje nagrane na potrzeby zadania nr 3; W jego trakcie odtwarzane są cztery pliki audio, w tym jeden stanowi pytanie przykładowe, a trzy pozostałe wymagające odpowiedzi zawierają pięć pytań i są zobrazowane na ekranie oddzielnie.
- § 15. 1. Część 1 egzaminu składa się z zadań wyświetlanych na monitorze komputera podłączonego do serwera testu ELPAC o stopniu trudności umożliwiającym zakwalifikowanie wyniku jako poziom 4 lub 5.
2. O poprawności udzielonych przez kandydata odpowiedzi decyduje egzaminator sprawdzający.
3. Końcowy wynik w części 1 egzaminu obliczany jest przez system w oparciu o algorytm przeliczający ilość poprawnych odpowiedzi wymaganych do uzyskania poziomu 4 lub 5.
- § 16. 1. Część 2 egzaminu polega na sprawdzeniu biegłości w udzielaniu odpowiednich informacji na komunikaty pilota, przechodzeniu od frazeologii do potocznego języka angielskiego, przedstawianiu opinii, ocen, hipotez oraz udzielaniu dłuższych wypowiedzi w kontekście lotniczym i trwa około 20-25 minut.
2. Część 2 egzaminu składa się z trzech zadań:
- 1) **zadanie 1a** – interakcja pomiędzy egzaminatorem prowadzącym, ekspertem w dziedzinie kontroli ruchu lotniczego, odgrywającym rolę pilota a kandydatem, bez kontaktu wzrokowego, mająca na celu wykazanie biegłości językowej w rutynowej łączności oraz w sytuacjach nietypowych;
  - 2) **zadanie 1b** – bezpośrednia rozmowa, podczas której kandydat szczegółowo omawia zdarzenia, jakie miały miejsce w zadaniu 1a kierownikowi zmiany odgrywanemu przez egzaminatora prowadzącego, eksperta w dziedzinie kontroli ruchu lotniczego;
  - 3) **zadanie 2** – rozmowa, na podstawie zaprezentowanej fotografii, na tematy lotnicze w celu zademonstrowania przez kandydata pełnego zakresu biegłości językowej, prowadzona przez egzaminatora prowadzącego, eksperta w dziedzinie języka angielskiego.
- § 17. 1. W części 2 egzaminu kandydat jest oceniany na podstawie skali klasyfikacji w sześciu kategoriach: wymowa, struktura, słownictwo, płynność, zrozumienie i interakcja.
2. Ocena ma charakter progresywny, co powoduje, że egzaminatorzy uzyskują próbkę umiejętności językowych kandydata wraz z następującymi po sobie zadaniami.
- § 18. 1. Pozytywny wynik egzaminu uzyskuje kandydat, który zaliczył część 1 i 2 egzaminu. Uzyskanie negatywnego wyniku z którejkolwiek z dwóch części egzaminu uznawane jest za uzyskanie wyniku negatywnego całego egzaminu.
2. Najniższa spośród wszystkich ocen cząstkowych przyznanych w trakcie obydwu części egzaminu stanowi jego wynik końcowy.

Rozdział 6

Tryb i sposób prowadzenia egzaminu

- § 19. 1. Egzaminy organizowane są w formie sesji, których terminy publikowane są w obwieszczeniu Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego w sprawie rocznego planu egzaminów teoretycznych, zamieszczonym w Dzienniku Urzędowym Urzędu.
2. Terminy egzaminów prowadzonych w miejscach wyznaczonych przez Prezesa i w ośrodku egzaminacyjnym Urzędu publikowane są na stronie internetowej Urzędu.
3. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się organizowanie dodatkowych sesji egzaminacyjnych.
4. Administrator krajowy decyduje o terminie egzaminu kandydatów.
5. Terminy egzaminów dla praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego ustalane są na wniosek administratorów lokalnych po ukończeniu szkolenia wstępnego.
6. Kandydat ma prawo wyboru miejsca i terminu egzaminu. Zaleca się powiadomienie administratora krajowego o miejscu i terminie egzaminu na co najmniej 14 dni przed jego planowanym przeprowadzeniem.
7. Informacja o preferowanym terminie i miejscu egzaminu przesyłana jest przez kandydata drogą elektroniczną do administratora krajowego na adres podany w powiadomieniu.
8. Administrator krajowy aprobuje termin i miejsce egzaminu lub, w zależności od obciążenia miejsc wyznaczonych przez Prezesa, określa inny termin i/lub miejsce egzaminu, o czym informuje kandydata w sposób określony w ust. 7.

9. Kandydat, po uzgodnieniu miejsca i terminu egzaminu, przesyła do wybranego miejsca egzaminowania wypełniony wniosek ELPAC. Zaleca się, przesyłanie wniosku ELPAC z wyprzedzeniem co najmniej 7 dni przed terminem egzaminu w celu umożliwienia administratorowi lokalnemu analizy, o której mowa w § 12 ust. 3 pkt 6.
- § 20.** Przed przystąpieniem do właściwej części egzaminu, egzaminator sprawdza tożsamość kandydata na podstawie dokumentu ze zdjęciem oraz informuje go o:
- 1) kryteriach oceny poszczególnych części testu,
  - 2) sposobie powiadomienia o wynikach egzaminu,
  - 3) procedurze odwołania od wyników egzaminu,
  - 4) konsekwencjach ściągania, oszukiwania bądź niewłaściwego zachowania podczas egzaminu.
- § 21.** Egzaminator odmawia przeprowadzenia egzaminu, jeżeli zaistnieją okoliczności opisane w §12 ust. 5 pkt 1 i 2 rozporządzenia.
- § 22.** 1. W części 1 egzaminu przed rozpoczęciem każdego zadania prezentowany jest przykład będący wskazówką co do rodzaju pytań testowych stosowanych w danym zadaniu i sposobu udzielania odpowiedzi.
2. Odpowiedzi udzielane są poprzez wybór odpowiedniej opcji w tabeli lub wpisanie przy pomocy klawiatury kilku słów w wyznaczone do tego celu pole.
  3. Błędy w pisowni udzielanych odpowiedzi nie wpływają na ich poprawność.
  4. Na udzielenie odpowiedzi na każde z pytań testu przeznaczona jest określona ilość czasu, po upływie którego na ekranie automatycznie pojawia się kolejne pytanie.
  5. Kandydat może poprawiać lub zmieniać udzielone odpowiedzi w ramach limitu czasowego określonego dla poszczególnych zadań. Wraz z zakończeniem zadania nie ma możliwości jego ponownego odtworzenia.
  6. W momencie zakończenia szóstego zadania kandydat słyszy komunikat „*This is the end of the test*”.
  7. Po zakończeniu części 1 egzaminu kandydat proszony jest o udzielenie odpowiedzi na dodatkowe pytania, które nie podlegają ocenie i stanowią element procesu testowania nowych pytań testu. Odpowiedź na te pytania nie jest obowiązkowa.
- § 23.** 1. W części 2 egzaminu, w trakcie zadania 1a, o którym mowa w § 16, egzaminator przekazuje kandydatowi mapę obrazującą ruch lotniczy w określonym wycinku przestrzeni powietrznej lub pola ruchu naziemnego, gdzie rozgrywa się scenariusz testu, na której w trakcie trwania zadania kandydat może sporządzać na notatki.
2. W trakcie zadania 1b, o którym mowa w § 16, kandydat może korzystać z mapy i notatek sporządzonych w trakcie zadania 1a oraz otrzymuje pytania wymagające udzielenia dodatkowych wyjaśnień.
  3. W trakcie zadania 2, o którym mowa w § 16, egzaminator prowadzący prezentuje fotografię i zadaje pytania z nią związane, następnie zadaje pytania dotyczące kwestii lotniczych, w szerszym kontekście.
- § 24.** 1. Przebieg części 2 egzaminu jest w całości rejestrowany w formie pliku audio.
2. Przedział czasu, w którym przechowywany jest zapis, o którym mowa w ust. 1, obejmuje co najmniej dwa okresy ważności uprawnień językowego kandydata.
  3. Zapis, o którym mowa w ust. 1, używany jest w szczególności do powtórnego odsłuchania, jeśli zaszła potrzeba powołania trzeciego egzaminatora, rozpatrzenia ewentualnego odwołania oraz oceny utrzymania poziomu biegłości językowej kandydata.
- § 25.** Kolejność realizacji części 1 i 2 egzaminu jest dowolna.
- § 26.** Egzamin, bez względu na kolejność realizacji poszczególnych części testu, odbywa się w trakcie jednej sesji egzaminacyjnej.
- § 27.** Uzyskanie przez kandydata negatywnego wyniku którejkolwiek z części egzaminu oznacza konieczność ponownego zdawania całego egzaminu.

Rozdział 7

Zapoznanie z wynikami egzaminu

- § 28.** Kandydat zapoznawany jest niezwłocznie z wynikiem egzaminu po ocenieniu obu jego części i wprowadzeniu wyników do systemu testu ELPAC lub ELPACst, z zachowaniem form, o których mowa w § 31 ust. 1.
- § 29.** Informacja o sposobie powiadomienia o wyniku egzaminu jest każdorazowo przekazywana kandydatowi przed jego rozpoczęciem.

- § 30. Informacja o wynikach egzaminu powinna być udostępniona w miejscu jego przeprowadzenia najpóźniej w piątym dniu od jego zakończenia.
- § 31. 1. Kandydat, w zależności od możliwości oraz z zachowaniem priorytetu od najwyższego do najniższego, może być powiadomiony o wyniku egzaminu w sposób:
- 1) ustny, po zakończonym egzaminie w dniu jego przeprowadzenia;
  - 2) elektroniczny, na podany przez kandydata adres e-mail;
  - 3) telefoniczny, na podany przez kandydata numer telefonu;
  - 4) listem poleconym, za pośrednictwem poczty, na podany przez kandydata adres, przy czym wysyłka listu poleconego może nastąpić najpóźniej w szóstym dniu od jego przeprowadzenia; w tym przypadku za datę doręczenia uznaje się datę pokwitowania doręczenia listu.
2. W przypadku powiadomienia kandydata o wyniku egzaminu w sposób określony w ust. 1 pkt. 1-3, za datę powiadomienia przyjmuje się datę przekazania/przesłania informacji.
- § 32. Wynikowi egzaminu, oprócz uzyskanego poziomu biegłości, towarzyszy krótka informacja dotycząca obszarów umiejętności językowych, nad którymi kandydat powinien popracować, by osiągnąć lepsze wyniki przy następnym podejściu do egzaminu.

Rozdział 8

Szczegółowe wymagania w zakresie dokumentowania egzaminu

- § 33. Administrator krajowy opracowuje i publikuje na stronie internetowej Urzędu Roczny plan sesji egzaminacyjnych.
- § 34. Powiadomienia o upływie terminu ważności uprawnienia, bez względu na ich formę, przechowywane są do czasu wydania certyfikatu biegłości językowej.
- § 35. Poszczególne etapy procesu egzaminowania udokumentowane są we wniosku ELPAC.
- § 36. Po uzgodnieniu miejsca i terminu egzaminu kandydat składa wypełniony i podpisany w Części A wniosek ELPAC.
- § 37. Administrator lokalny lub krajowy (w zależności od tego gdzie prowadzony jest egzamin) dokumentuje w Części B wniosku ELPAC ter-

min oraz wyniki przeprowadzonego egzaminu.

- § 38. W efekcie przeprowadzonego egzaminu kandydat otrzymuje certyfikat biegłości językowej, który drukowany jest z serwera EUROCONTROL.
- § 39. Z przeprowadzonych czynności w sesji egzaminacyjnej egzaminator sporządza dokumenty, poświadczające ich przeprowadzenie, zgodnie z § 19 ust 1 rozporządzenia oraz zgodnie z umową zlecenia zawartą z Urzędem w związku z wykonywaniem czynności polegających na przeprowadzaniu państwowych egzaminów teoretycznych w zakresie języka angielskiego według wymagań określonych przez Organizację Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO).
- § 40. Administrator lokalny przesyła do administratora krajowego wnioski ELPAC każdego kandydata.
- § 41. Administrator krajowy wypełnia i podpisuje Część C wniosku ELPAC.
- § 42. Administrator krajowy przygotowuje projekt decyzji w sprawie wydania lub odmowy wydania uprawnienia do posługiwania się językiem angielskim.
- § 43. Administrator krajowy przekazuje do Rejestru Personelu Lotniczego komplet dokumentów wytworzonych w procesie egzaminowania kandydata w celu umieszczenia ich w teczce osobowej członka personelu lotniczego.
- § 44. Administrator krajowy opracowuje roczny raport z działalności i przesyła go do EUROCONTROL.

Rozdział 9

Odwołanie od wyników egzaminu

- § 45. Kandydat ma prawo odwołania się od wyniku egzaminu zgodnie z § 20 rozporządzenia.
- § 46.1. Zaleca się, aby odwołanie składane było na pomocniczym formularzu, stanowiącym załącznik nr 3 do Procedury ELPAC, w miejscu przeprowadzenia egzaminu.
2. Odwołanie może być złożone:
- 1) osobiście, bezpośrednio po przeprowadzonym egzaminie;
  - 2) osobiście, w terminie, o którym mowa w § 20 rozporządzenia;

- 3) za pośrednictwem poczty, przy czym o terminie złożenia odwołania przesądza data stempla pocztowego.

§ 47. Administrator lokalny na podstawie uzasadnienia zawartego w rozpatrywanym odwołaniu gromadzi potrzebne dowody i w terminie 5 dni roboczych od wpłynięcia odwołania przesyła całość dokumentacji do administratora krajowego, za pośrednictwem poczty.

§ 48. Administrator krajowy może żądać od administratora lokalnego lub kandydata odwołującego się dodatkowych wyjaśnień w zakresie niezbędnym do obiektywnego rozstrzygnięcia odwołania.

§ 49. Rozpatrzenie odwołania i propozycja dotycząca sposobu jego załatwienia powinna być sporządzona przez administratora krajowego w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania ostatniego dowodu w sprawie.

§ 50. O wyniku rozpatrzenia odwołania administrator krajowy informuje kandydata:

- 1) pocztą elektroniczną, na podany przez kandydata adres e-mail lub
- 2) telefonicznie, na podany przez kandydata numer telefonu oraz
- 3) za pośrednictwem poczty, na podany przez kandydata adres; w tym przypadku za datę wystania uznaje się datę stempla pocztowego.

§ 51. Jeśli w wyniku rozpatrywanego odwołania zapadnie decyzja o przeprowadzeniu ponownego egzaminu, to jego termin ustala się na najbliższy dostępny w rocznym planie sesji egzaminacyjnych.

§ 52. Egzamin prowadzony na skutek procedury odwoławczej odbywa się w ośrodku egzaminacyjnym Urzędu na zasadach opisanych w § 21 ust. 2-4 rozporządzenia.

Załącznik nr 1

WZÓR

CENTRALNY REJESTR CERTYFIKATÓW

.....
(podać nazwę ośrodka prowadzącego egzaminy)

Rozpoczęto: .....

Zakończono: .....

